

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA ODRA - NIEMEN za rok 2022

WPROWADZENIE

Stowarzyszenie ODRA-NIEMEN w 2022 roku prowadziło działania na wielu płaszczyznach. Rozwinęła się struktura organizacji, zwiększyła liczba członków i zakres wykonywanych zadań.

W roku 2022 napisano i złożono 21 wniosków o dofinansowanie, z których 12 otrzymało wsparcie w postaci dotacji lub darowizn. Poza tym w roku 2022 realizowano trzy projekty kontynuowane z roku poprzedniego. Ostatecznie zrealizowaliśmy 15 projektów z dotacją lub darowizną.

Od stycznia 2022 roku do końca grudnia ubiegłego roku zrealizowaliśmy 35 zadań, w tym 15 projektów dotowanych przez: Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą Polonika, Fundację ORLEN oraz PFN, a także zadania własne wykonywane w ramach wolontariatu i zbiórek publicznych.

W roku 2022 współpracowaliśmy intensywnie z lokalnymi i krajowymi organizacjami pozarządowymi oraz ośrodkami publicznymi: były to przede wszystkim organizacje kombatanckie – Światowy Związek Żołnierzy AK - Okręg Dolnośląski, Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość, Związek Młodocianych Więźniów Politycznych lat 1944-1956 – Jaworzniacy.

Były to także następujące instytucje: IPN – Zarząd Główny w Warszawie, Biuro Poszukiwań i Identyfikacji oraz Oddział we Wrocławiu, Komenda Główna Straży Granicznej oraz szkoły z terenu całej Polski. Stowarzyszenie w roku 2022 pomagało w organizacji lub patronowało wielu projektom i inicjatywom innych organizacji na terenie kraju oraz wśród Polonii i Polaków za granicą.

Stowarzyszenie ODRA-NIEMEN wykonało następujące projekty w ramach prowadzonych obszarów działań:

PROJEKTY KONTYNUOWANE Z LAT POPRZEDNICH

1. DOLNY ŚLĄSK - REGION SILNY SPOŁECZNIE. REGRANTING DLA MŁODYCH NGO I GRUP NIEFORMALNYCH

Projekt dotyczył organizacji konkursu regrantingowego, dla organizacji i osób z Dolnego Śląska, chcących realizować mini-projekty społeczne. Grupą docelową projektu były organizacje zajmujące się działalnością społeczną na Dolnym Śląsku. W ramach tej grupy wspieraliśmy młode organizacje pozarządowe, czyli te organizacje lub podmioty, które zostały wpisane do KRS lub właściwego rejestru nie wcześniej niż 60 miesięcy od dnia złożenia wniosku o mikrodotację. Ponadto, roczny przychód takiej organizacji za poprzedni zakończony rok obrotowy jej funkcjonowania nie mógł przekraczać 30 tys. złotych. W ramach projektu wspierane również były grupy nieformalne. W projekcie dofinansowano 27 projektów na mini-dotacje, w dwóch kategoriach – projekt ogólny oraz pomoc uchodźcom z Ukrainy. Wszystkie one zostały zrealizowane i rozliczone. Projekt jest zadaniem trzyletnim. Zadanie zlecone przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, w ramach działania NOWEFIO 2021.

2. DOLNOŚLĄSKIE CENTRUM AKTYWNOŚCI "PONAD PODZIAŁAMI"

Projekt dotyczył realizacji zadań w obrębie 3 bloków tematycznych:

- a) Oferta dla ngo - wsparcie organizacji z regionu Dolnego Śląska działających w obszarze edukacji historycznej, patriotycznej i współpracy z Polonią i Polakami za granicą;
- b) Oferta dla wolontariuszy - wzmocnienie wolontariatu młodzieżowego;
- c) Oferta dla środowisk lokalnych i obywateli z różnych grup wiekowych - organizacja Klubów Dyskusyjnych.

Realizacja zadań projektu obejmuje szereg działań różnego typu: wydawnictw, szkoleń, doradztwa, organizacji spotkań, organizacji wydarzeń i wiele innych działań wspierających działania społeczne, wolontariat i tworzenie środowisk tematycznych. Projekt jest zadaniem trzyletnim.

Zadanie zlecone przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, w ramach działania NOWEFIO 2021.

3. PONAD GRANICAMI. MEDIA POLONIJNE NA WSCHODZIE I ZACHODZIE EUROPY

Zadaniem projektu jest spójny rozwój mediów piszących na temat życia Polaków poza granicami Ojczyzny. jednym z elementów projektu jest rozwój portalu internetowego British Poles. W ramach tego elementu projektu wprowadziliśmy stałe, częściowe finansowanie działań portalu, co pozwoliło na zwiększenie zakresu jego działań. Planowaliśmy zwiększenie ilości artykułów i postów portalu do ponad 600 rocznie, tj. ok. 50 miesięcznie. Portal zwiększył liczbę artykułów i postów znacznie bardziej. Portal British Poles jest i tak na dzisiaj największym polonijnym portalem internetowym na świecie - ma 150-300 tysięcy wejść miesięcznie na portal www, oraz 3-6 mln wyświetleń miesięcznie na Facebooku. Jest to więc medium, które warto zasilić finansowo i wykorzystać jego rozwój do promocji Polski na świecie. Należy bowiem również pamiętać, że portal jest medium dwujęzycznym, a każdy materiał na portalu ma wersję polsko i angielskojęzyczną. Drugim elementem projektu był rozwój kwartalnika Ponad Granicami oraz wydawanych przez jego redakcję podcastów. W ramach tego działania zaplanowaliśmy wzmocnienie sprzętowe redakcji kwartalnika, ale również wzmocnienie finansowe w zakresie wynagrodzeń dziennikarskich. Stowarzyszenie Odra-Niemen nadzorowało również działania szkoleniowe obu redakcji projektu (portalu i kwartalnika), organizowało warsztaty dziennikarskie, a także organizowało promocję mediów projektu. Na koniec 2022 roku wydanych numerów kwartalnika Ponad Granicami było już 9 numerów. Mamy nadzieję na kolejne wsparcie tego projektu.

Zadanie zlecone przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

POLONIA I KRESY

4. MAŁY PROJEKT POLAKÓW ZA GRANICĄ. POLONIJNY KONKURS REGRANTINGOWY 2022

Projekt dotyczył ogłoszenia konkursu regrantingowego na małe projekty służące rozwijaniu struktur organizacji polonijnych na świecie oraz organizacji wydarzeń polonijnych w Polsce i poza jej granicami. Projekt składał się z modułu informacyjno-doradczego, w ramach którego zorganizowano cykl warsztatów oraz doradztwo w zakresie pisania wniosków oraz realizacji i rozliczenia grantów. Następnie przeprowadzono konkurs, w ramach którego, w trzech turach wybrano i dofinansowano 49 wniosków. Po zrealizowaniu projektów wszyscy realizatorzy składali sprawozdania z realizacji zadań. Ostatecznymi Beneficjentami konkursu byli Polacy z różnych krajów projektu.

Zadanie zlecone przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

5. DROBNY REMONT DOMU POLSKIEGO TOWARZYSTWA POLSKIEJ KULTURY "MAŁA OJCZYZNA" W SŁOBODZIE-RASZKÓW W NADDNIESTRZU

Projekt dotyczył remontu domu, który został pozyskany przez stowarzyszenie Polaków w Słobodzie-Raszków. Remont objął wymianę dachu, wymianę podłóg, wymianę instalacji wewnątrz domu, a także malowanie ścian budynku. Remont został zrealizowany w całości.

Zadanie zlecone przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

6. POLONIJNA SZTAFETA POKOLEŃ

W ramach projektu zorganizowaliśmy trzy siedmiodniowe pobyty sanatoryjne dla polskich seniorów i działaczy społecznych z Litwy, Białorusi, Ukrainy i Mołdawii. Łącznie w projekcie wzięła udział grupa 35 osób z tych czterech krajów. Odwiedzili oni sanatoria w Polanicy Zdrój oraz w Kudowie Zdrój. W ramach pobytów nasi Rodacy odpoczywali, brali udział w zabiegach medycznych, odbywali wycieczki i spotkania. Pobyt cieszył się dużym zainteresowaniem Rodaków ze wschodu.

Zadanie zlecone przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

7. POLSKA - MOJA OJCZYZNA. ŚWIADOMOŚĆ HISTORYCZNA I PATRIOTYCZNA MŁODYCH LIDERÓW POLSKICH ZA GRANICĄ

Projekt był adresowany do polskiej młodzieży z Litwy oraz z Zaolzia w Czechach. W ramach projektu pokazywaliśmy młodym Polakom ważne wydarzenia historyczne XX wieku – Operację Ostra Brama na Wileńszczyźnie, Powstanie Warszawskie, oblęgę Augustowską, a także losy powojennego Wrocławia. Całość kończyła się konferencją we Wrocławiu. W projekcie wzięła udział grupa ponad 50 młodych Rodaków z Wilna, Jaszun, Szyłokarczmy (Litwa) oraz z Zaolzia (Czechy).

Zadanie zlecone przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

8. RÓWNE SZANSE DLA POLAKÓW ZE WSCHODU – KOMPLEKSOWE SZKOLENIA WZMACNIAJĄCE UMIEJĘTNOŚCI JĘZYKOWE, SPOŁECZNE I ZAWODOWE MŁODYCH POLAKÓW Z BIAŁORUSI I MOŁDAWII

Projekt zrealizował cykl szkoleń warsztatowych dla młodych Polaków z Białorusi (Brześć i okolice) oraz z Gagauzji w Mołdawii (Komrat i okolice). W projekcie wzięła udział grupa 50 młodych Polaków, w tym 25 z Białorusi oraz 25 z Mołdawii. Tematyka warsztatów to: asertywność, autoprezentacja, radzenie sobie ze stresem, liderowanie, praca w zespole, aktywizacja zawodowa oraz szkolenie językowe z języka polskiego. Łącznie zrealizowano 120 godzin warsztatów, a każdy z uczestników wziął udział w 72 godzinach zajęć. Część zajęć zrealizowano on-line (przez internet), zaś część odbyła się na żywo - w Polsce oraz w Gagauzji.

Zadanie zlecone przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

9. BOHATEROWIE-RODAKOM. PROMOCJA POLSKI W USA

Projekt był realizowany na terenie Stanów Zjednoczonych Ameryki. Grupa z Polski, działacze Stowarzyszenia Odra-Niemen udała się do Chicago, gdzie podczas blisko dwutygodniowego pobytu nawiązała szereg relacji z organizacjami polskimi w USA. Przeprowadzono kilka lekcji w polskich szkołach, odbyto szereg spotkań, przekazano środki finansowe na realizację projektów polonijnych, odwiedziono muzea i inne ważne dla Polaków miejsca w USA. Projekt był początkiem współpracy naszej organizacji ze środowiskami polskimi w USA i mamy nadzieję na kontynuację działań w Stanach Zjednoczonych.

Zadanie zlecone przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

10. EDUKACYJNE ZADUSZKI DLA MŁODYCH POLAKÓW Z RÓŻNYCH KRAJÓW EUROPY

Projekt skupiał się na dwóch zasadniczych elementach. Porządkowania i ozdabiania polskich cmentarzy, grobów, kwater i miejsc pamięci w różnych krajach Europy, ale również na przekazywaniu treści edukacyjnych grupie polskiej młodzieży z różnych państw europejskich. W ramach projektu zorganizowano 5 wyjazdów: do Niemiec, do Czech, na Łotwę oraz na Litwę. Podczas wyjazdów odwiedziono ponad 50 cmentarzy i zostawiliśmy na nich ponad 5 tysięcy zniczy. W wyjazdach wzięła udział młodzież z Polski, Litwy, Łotwy, Białorusi oraz z Zaolzia w Czechach. Projekt zaduszkowy jest realizowany przez nas już od wielu lat, w każdym roku.

Zadanie zlecone przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

11. WAKACJE Z HISTORIĄ

W ramach projektu kolonii wakacyjnych, zorganizowaliśmy cztery pobyty polskich dzieci i młodzieży z Litwy i Białorusi. W każdym turnusie wzięła udział grupa 35 młodych ludzi, z czego 25 osób z Litwy lub Białorusi, zaś 10 z Polski. Łącznie w projekcie gościliśmy 75 osób z Litwy, 25 osób z Białorusi oraz 40 osób z Polski. Kolonie odbyły się w różnych regionach Polski – na Mazowszu, Lubelszczyźnie, w Wielkopolsce. W ramach 10-dniowych pobytów uczestnicy poznawali historię Polski oraz historię regionów, w których przebywali. Podstawowymi celami projektu były aspekty edukacyjne, poznawcze i integracyjne. Główna tematyka projektu to Język Polski, Historia, Geografia, Region. Projekt był niezwykle ciekawy, zaś wielu młodych ludzi nawiązało trwałe przyjaźnie i znajomości.

Zadanie zlecone przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

12. POMOC POLAKOM NA KRESACH

W roku 2022 zorganizowaliśmy pomoc finansową dla polskich środowisk na Białorusi i Ukrainie. Na Białorusi wsparliśmy kilka polskich rodzin, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Rodziny te zostały wybrane przez działaczy polskich organizacji na Białorusi. Na Ukrainie sumę wsparcia przekazaliśmy do oddziału Stowarzyszenia Odra-Niemen we Lwowie, gdzie została one wykorzystana do pomocy najbardziej potrzebującym przedstawicielom polskiego środowiska we Lwowie i w okolicach.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

EDUKACJA

13. GRUPA HISTORYCZNO-EDUKACYJNA MŁOT IM. KPT. WŁADYSŁAWA ŁUKASIUKA

Grupa historyczno-edukacyjna MŁOT działa przy Stowarzyszeniu Odra-Niemen od 2014 roku. W skład grupy wchodzi członkowie, wolontariusze i przyjaciele Stowarzyszenia Odra-Niemen. W roku 2022 członkowie „Młota” wspomagali bieżące działania Stowarzyszenia Odra-Niemen, opiekowali się kombatanami i członkami ich rodzin, przygotowywali paczki dla Kombatantów oraz seniorów.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

14. LEKCJE EDUKACYJNE I WSPÓŁPRACA ZE SZKOŁAMI

W ramach projektu prowadzono zajęcia edukacyjne w szkołach na temat Żołnierzy Wyklętych i innych aspektów współczesnej historii Polski. Zajęcia odbyły się bezpośrednio w szkołach oraz w systemie on-line. Odbyły się one w szkołach we Wrocławiu. Młodzież ze szkół na Dolnym Śląsku oraz innych województw brała udział w konkursach, w których nagrody były fundowane przez Stowarzyszenie Odra-Niemen. M.in. nagrody przyznaliśmy w konkursie organizowanym przez Stowarzyszenie Pamięci Sybiru. W Liceum Ogólnokształcącym w Oławie jako Patron konkursu literackiego ufundowaliśmy również nagrody dla uczestników. Młodzież z wrocławskich szkół pomagała także podczas prac porządkowych na wrocławskim Cmentarzu Osobowickim. Zadanie własne Stowarzyszenia.

POMOC POLAKOM NA UKRAINIE W CZASIE TRWAJĄCEJ NAPAŚCI ROSJI

15. WSZECHSTRONNA POMOC DLA UKRAINY

W ramach tego projektu zrealizowano wiele różnych działań. Sfinansowano przewóz blisko 40 ton darów z Polski do Lwowa oraz na Wołyń. Sfinansowano częściowo zakup darów – głównie artykułów spożywczych, choć również chemii gospodarczej oraz materiałów opatrunkowych. Dary te pojechały na Ukrainę w ramach 10 wypraw. W ramach projektu zorganizowano również pomoc dla seniorów polskich ze Lwowa i Kowla (3 osoby), przywożąc Ich na tygodniowy pobyt sanatoryjny do Polski. Również w ramach projektu zakupiono wyżywienie (głównie gorące obiady) dla osób z Ukrainy, które przyjechały do Wrocławia na leczenie onkologiczne i w ramach blisko 60-dniowego pobytu w Polsce otrzymywały wyżywienie. Ostatnim ważnym elementem projektu było dostarczenie zapomóg finansowych dla 20 polskich rodzin we Lwowie. Wszystkie te elementy były niezwykle ważne, szczególnie w obliczu trwającej rosyjskiej napaści na Ukrainę.

Zadanie zlecone przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

16. POMOC POLAKOM NA UKRAINIE W OBLICZU ROSYJSKIEJ NAPAŚCI

W ramach projektu zorganizowano wywóz do Lwowa, Krzemieńca, Żytomierza, Mościsk i innych miast oraz na Wołyń (do parafii katolickich) darów – głównie żywnościowych, ale także chemicznych, dla seniorów i dla dzieci. Łącznie w wyniku projektu wywieziono ponad 30 ton darów. W ramach otrzymanych środków finansowych zakupiliśmy część darów, choć głównie pokryte zostały koszty paliwa do busów, które woziły pomoc na Ukrainę.

Zadanie finansowane przez Polską Fundację Narodową.

17. POMOC POLAKOM NA UKRAINIE

Poza projektami finansowanymi przez różne instytucje i fundacje związane ze Skarbem Państwa, Stowarzyszenie Odra-Niemen zbierało dary dla Polaków na Ukrainie. Dary te były

przekazywane za pośrednictwem naszego Oddziału we Lwowie, ale również przez pośrednictwo polskich księży, głównie na Wołyniu. Dary wyjeżdżały z Polski regularnie, za pośrednictwem głównie busów, choć przynajmniej dwa razy również zawiozły je znacznie większe pojazdy. Ogółem szacujemy, że kilkadziesiąt ton pomocy zawieźliśmy na Ukrainę w ramach działań własnych.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

WOŁONTARIAT, SPORT I SPRAWY III SEKTORA

18. WOŁONTARIAT

Wolontariat to regularne spotkania grupy młodzieży. W roku 2022 spotkania odbywały się w każdy czwartek. Dotyczyły spraw bieżących oraz organizacyjnych. Odbywały się także spotkania tematyczne z gośćmi. Tematyka spotkań czwartkowych mieści się w trzech obszarach: historycznym, podróżniczym i edukacyjnym. Spotkania czwartkowe to również często spotkania z konkretnymi gośćmi, czy pokaz filmu. W ramach spotkań czwartkowych organizowano również m.in. dyskusje na temat istotnych zjawisk kulturowych. Wolontariusze SON pomagali również przy organizacji wielu wewnętrznych zadań. Wszyscy aktywnie uczestniczyli w akcji RODACY-BOHATEROM, która związana jest ze zbieraniem darów dla polskich kombatantów na Kresach, dla polskich środowisk na Litwie, Łotwie, Białorusi, Ukrainie, Rumunii czy Mołdawii, ale również dla Kombatantów i seniorów w kraju. Grupa spotykała się też w niektóre soboty na Cmentarzu Osobowickim, przy Kwaterach Żołnierzy Wyklętych. Grupa wolontariuszy Stowarzyszenia bierze zazwyczaj udział w integracjach oraz imprezach rajdowych i turystycznych naszej organizacji. W ramach wolontariatu jest też organizowana stała pomoc organizacjom kombatanckim, współpraca przy organizacji spotkań kombatantów, opieka i bieżąca pomoc najbardziej potrzebującym weteranom.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

19. KWATERA ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH NA WROCŁAWSKICH OSOBOWICACH

Wolontariusze Stowarzyszenia Odra-Niemen przy udziale wielu innych środowisk, spotykali się na Kwaterach Żołnierzy Wyklętych, na wrocławskim Cmentarzu Osobowickim. Na spotkaniach dokonywano porządków na kwaterach, stawiano również znicze i realizowano edukację dla innych grup o tym ważnym miejscu historii – szczególnie dla dzieci i młodzieży. Grupa członków i wolontariuszy organizacji jest także w tym szczególnym miejscu w każdą rocznicę ważnego wydarzenia historycznego. Zajmujemy się także monitorowaniem tego miejsca, jak również Pomnika Rotmistrza Pileckiego, pod kątem właściwej opieki porządkowej odpowiednich organów samorządowych. W roku 2022 podjęliśmy również starania w celu przyspieszenia prac renowacyjnych nad kwaterą wojenną na Cmentarzu Osobowickim. Pracowaliśmy również nad wypracowaniem odpowiedniego charakteru tej kwatery.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

20. SEKCJA SPORTOWA

Przez cały 2022 rok działała przy Stowarzyszeniu sekcja sportowa. Członkowie sekcji tworzą drużynę piłki nożnej i biorą udział w rozgrywkach amatorskiej ligi WROCBAL. Cieszymy się, że działania sportowe integrują część członków i wolontariuszy naszej organizacji. W roku 2022 powstała kolejna drużyna piłkarska w Stowarzyszeniu Odra-Niemen. Przy Oddziale Lubelskim działa nowa drużyna, zrzeszająca młodych Polaków z Kresów studiujących w Lublinie. Drużyna powstała w ramach projektu finansowanego przez Fundację ORLEN dla Oddziałów SON i jest od momentu powstania ważnym elementem działań Oddziału Lubelskiego.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

21. ROZWÓJ I WZMACNIANIE ŚRODOWISKA STOWARZYSZENIA ODRA-NIEMEN

Projekt został rozpoczęty i większość jego działań zrealizowano w roku 2022, choć część działań jest przewidziana na pierwszy kwartał 2023 roku, gdyż wtedy projekt kończy się. W ramach projektu Oddziały Stowarzyszenia zrealizowały (lub realizują) dwanaście projektów, z czego dziesięć Oddziały w Polsce, zaś dwa Oddział we Lwowie. Jest to znaczne wzmocnienie potencjału Oddziałów Stowarzyszenia Odra-Niemen. Pozostała część projektu dotyczyła

wzmocnienia centrali Stowarzyszenia Odra-Niemen i została przeznaczona częściowo na pokrycie kosztów merytorycznych spotkań organizowanych w ramach Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Odra-Niemen w Gibach na Podlasiu.

Zadanie finansowane przez Fundację ORLEN.

22. WOŁONTARIAT ŁĄCZY LUDZI

Projekt dotyczył organizacji konkursu plastycznego dla młodzieży szkolnej, promującego ideę wolontariatu. W konkursie wzięło udział wiele szkół z Dolnego Śląska. W ramach różnych grup wiekowych laureatami konkursu zostało 22 uczniów, którzy w ramach nagrody wezmą udział w różnych projektach stowarzyszenia w roku 2023.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

23. UDZIAŁ W ZESPOŁACH EKSPERCKICH, KONFERENCJACH, DEBATACH I SPOTKANIACH

Członkowie Stowarzyszenia brali w 2022 roku udział w wielu ważnych konferencjach, debatach i spotkaniach. M.in. pani Prezes Zarządu Głównego SON – Ilona Gosiewska – brała udział w pracach komitetu konkursowego na Pomnik Żołnierzy Niezłomnych we Wrocławiu. Podczas corocznej konferencji Narodowego Instytutu Wolności w Warszawie, realizowanej z okazji 5-lecia działalności Instytutu, Prezes Ilona Gosiewska wstąpiła z prelekcją. Wiceprezes Eugeniusz Gosiewski wzięło udział w corocznym Zjeździe Stowarzyszenia Jaworzniaków w Warszawie. Członkowie Stowarzyszenia wzięli również udział w takich wydarzeniach jak: Gala Wolontariatu w Pałacu Prezydenckim w Warszawie, Kongres Patriotyczny w Elblągu czy pierwsze Targi NGO w Kielcach – organizowane przez Narodowy Instytut Wolności. Przedstawiciele Stowarzyszenia byli także na wielu wyjazdach zagranicznych. Były to wyjazdy m.in. do Solecznik (Litwa) – na Dożynki organizowane przez Rejon Solecznicki, do Turmontu (Litwa) – na Zapusty, do Ostrówek i Woli Ostrowieckiej (Ukraina) – na obchody zbrodni wołyńskiej, do Narwiku (Norwegia) – na obchody bitwy pod Narwikiem oraz Dzień Polonii, do Wielkiej Brytanii – na wizytę studyjną poświęconą funkcjonowaniu organizacji pozarządowych i w wiele innych miejsc. Oprócz tego zorganizowano wiele spotkań w siedzibie Stowarzyszenia Odra-Niemen we Wrocławiu. Na Dzień Niepodległości gościliśmy we Wrocławiu panią Beatę Pietkiewicz – posłankę z Rejonu Solecznickiego do litewskiego Sejmasu. W naszym biurze odbyły się również m.in. spotkania polskich studentów ze Wschodu studiujących we Wrocławiu (grupa blisko 50 osób), spotkanie z nauczycielami z Dolnego Śląska (grupa blisko 50 osób), a także z Anną Paniszewą – działaczką polską z Polesia na Białorusi oraz z Markiem Koniecznym – działaczem polskim z Zaolzia w Czechach. Stowarzyszenie Odra-Niemen brało udział – jako partner – w akcji Kredkobranie Fundacji Ignatianum. SON jest również partnerem w projekcie realizowanym ze środków norweskich przez Centrum Zajeżdźnia we Wrocławiu oraz Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru, a dotyczącym świadków historii i nowopowstającego Muzeum Sybiraków we Wrocławiu. Przedstawiciele władz Stowarzyszenia brali również udział i organizowali bardzo liczne spotkania on-line w różnych sprawach. Były to spotkania, konferencje i debaty – zarówno zewnętrzne, jak też wewnętrzne, w ramach Stowarzyszenia Odra-Niemen i Federacji Patriotycznej.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

KOMBATANCI I SYBIRACY

24. WSPARCIE ORGANIZACJI KOMBATANCKICH I SYBIRACKICH W POLSCE

W ramach projektu odbywała się współpraca z następującymi organizacjami Kombatantkami w kraju: Zarządem i środowiskiem Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Oddział Dolny Śląsk, Zarządem i środowiskiem żołnierzy 27 WDPK, z Zarządem i środowiskiem Okręgu Dolnośląskiego Związku Młodocianych Więźniów Politycznych „Jaworzniacy”, z wrocławskimi kołami i obwodami Armii Krajowej oraz z Sybirakami, zarówno ze Związku Sybiraków, jak też ze Związku Sybiraków III RP. Szczególnie blisko związani jesteśmy z środowiskiem Jaworzniaków na Dolnym Śląsku. Jesteśmy dumni mogąc reprezentować to szczególnie ważne dla nas środowisko.

W ramach projektu wsparcia dla organizacji kombatanckich prowadzono następujące działania: wysyłka przesyłek pocztowych, zapewnienie transportu Kombatantom, poczty

sztandarowe, zakup artykułów biurowych i spożywczych, pomoc w organizacjach pogrzebów kombatanckich, pomoc organizacyjno-biurowa w uzyskaniu odznaczeń kombatanckich, dostarczanie paczek świątecznych na Święta. Dary te były dostarczane do dolnośląskich środowisk AK, WiN, Jaworzniaków, Sybiraków oraz do weteranów z innych regionów, według zgłoszeń.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

RODACY – BOHATEROM

25. PACZKA WIELKANOCNA I NA BOŻE NARODZENIE DLA KOMBATANTÓW AK NA KRESACH, KOMBATANTÓW W KRAJU, RODAKÓW NA KRESACH

W roku 2022 zebraliśmy do tego projektu dary, o wartości ponad 200 tysięcy złotych. Wpływy gotówkowe to kwota bliska 70 tysiącom złotych. Z zebranych kwot pokryliśmy koszty zakupu brakujących artykułów, materiałów opakowaniowych oraz koszty paliwa do samochodów na zwiezenie darów do miejsc pakowania oraz przewóz gotowych paczek do Beneficjentów. Paczki były przygotowywane z przeznaczeniem dla wielu grup odbiorców – na podstawie zezwolenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Byli to: kombatancki AK oraz Sybiracy na Litwie, Łotwie i Ukrainie, kombatancki w kraju - AK, NSZ, WiN, Jaworzniacy, rodacy na Kresach znajdujący się w trudnej sytuacji – osoby samotne, rodziny wielodzietne, inwalidzi, dzieci z domów dziecka itp., w następujących krajach: Łotwa, Litwa, Ukraina. Ze wszystkich wyjazdów przedstawiamy na stronach internetowych fotoreportaże i czasem również krótkie filmy z przekazywania darów. Akcja została wsparta przez różne instytucje.

Zadanie jest zbiórką publiczną.

26. GALA RODACY-BOHATEROM NA MAZOWSZU

Centrala Stowarzyszenia Odra-Niemen wsparła Oddział Mazowiecki SON w organizacji gali Rodacy-Bohaterom na Mazowszu. W ramach gali licznie zebrani przedstawiciele szkół, instytucji i organizacji wspierających akcję Oddziału Mazowieckiego zostali nagrodzeni dyplomami. Gala jest stałym wydarzeniem akcji na Mazowszu.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

PAMIĘĆ HISTORYCZNA I OCHRONA MIEJSC PAMIĘCI

27. PRACE PORZĄDKOWE CMENTARZA NA KUKII W TBILISI

Stowarzyszenie Odra-Niemen zorganizowało w październiku 2022 roku wyjazd do Gruzji, gdzie prowadziliśmy prace na polskich kwaterach Cmentarza na Kukii w Tbilisi. W projekcie wzięło udział 12 wolontariuszy. Podczas 10-dniowego pobytu w Tbilisi na Cmentarzu Kukijskim została wycięta roślinność porastająca teren polskich grobów, uprzątnięte zostały śmieci, częściowo odmalowane zostały napisy na grobach, naprawione i odmalowane zostały ogrodzenia grobów. Dodatkowo jeden fragment cmentarza, na którym znajdowało się obok siebie kilka polskich grobów ogrodziliśmy nowym ogrodzeniem, zamówionym na miejscu. Ogółem prace objęły 11 grobów, choć przewidywaliśmy prace na jedynie 6 grobach. Prace na cmentarzu na Kukii w Tbilisi chcemy kontynuować również w roku 2023.

Zadanie zlecone przez Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA.

28. PRACE NA CMENTARZACH WOŁYNIA

W roku 2022 członkowie Stowarzyszenia dołączyli do grupy działaczy społecznych z Lublina i odwiedzili Wołyń, porządkując i opiekując się cmentarzami związanymi z żołnierzami 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej oraz ofiarami rzezi wołyńskiej. Na ukraińską stronę wwieźliśmy znicze i kwiaty, a nasi wolontariusze porządkowali miejsca pamięci narodowej po tamtej stronie granicy.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

29. ZADUSZKI NA WOŁYNIU

Oprócz organizowanego z dotacji KPRM projektu zaduszkowego, przedstawiciele stowarzyszenia z Chełma zorganizowali akcję zaduszkową na Wołyniu. Członkowie i

wolontariusze Stowarzyszenia Odra-Niemen, pod kierownictwem Reginy Awtoniuk odwiedzili wiele wołyńskich cmentarzy i kwater, związanych z 27 Wołyńską Dywizją Piechoty Armii Krajowej oraz z ofiarami zbrodni wołyńskiej. Uczestnicy akcji zaduszkowej sprzątnęli cmentarze i złożyli na nich znicze i kwiaty.
Zadanie własne Stowarzyszenia.

ŻONIERZE WYKLĘCI

30. ŚWIĘTO 1 MARCA – NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH

Projekt w zakresie upamiętniania historii i postaw żołnierzy II Konspiracji był cyklem wydarzeń, składającym się z kilku etapów. W ramach projektu w 2022 roku zrealizowano następujące działania:

- a) sprzątanie kwater Żołnierzy Wyklętych na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu i dekorowanie grobów zniczami;
- b) udział w uroczystościach oficjalnych;
- c) obiad z Kombatantami oraz członkami rodzin Żołnierzy Wyklętych w biurze organizacji;
- d) Msza Święta w parafii Ojców Paulinów we Wrocławiu;
- e) postawienie zniczy przy Pomniku Rotmistrza Witolda Pileckiego;
- f) spotkanie w Dolnośląskim Centrum Filmowym na temat Lidii Lwow-Eberle – pokaz filmu o Bohaterce oraz promocja albumu;
- g) maraton filmowo-dyskusyjny w biurze organizacji – w ramach maratonu odbyło się spotkanie z Jaworzniakami z Wrocławia, koncert patriotyczny, pokazy filmów historycznych oraz spotkanie z córką Lidii Lwow-Eberle.

Ogółem w projekcie wzięło udział wielu wrocławian oraz mieszkańców Dolnego Śląska.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

31. EKSHUMACJE

W 2022 roku członkowie i wolontariusze Stowarzyszenia wzięli udział w pracach ekshumacyjnych Instytutu Pamięci Narodowej na Litwie. Na zaproszenie dr Dominiki Siemińskiej pracowaliśmy przy ekshumacjach przez dwa miesiące 2022 roku. Projekt poszukiwań prowadzony przez Wydział Kresowy, Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN objęty jest umową pomiędzy Instytutem Pamięci Narodowej oraz Stowarzyszeniem Odra-Niemen. Nasi członkowie i wolontariusze pomagali zespołowi doktor Dominiki Siemińskiej w poszukiwaniu i wydobywaniu szczątków żołnierzy AK, którzy polegli w walce z Niemcami i Sowietami na terenach Wileńszczyzny. Prace zakończyły się kolejnym sukcesem. Udało się odnaleźć i wydobyć szczątki żołnierzy polskich i litewskich w Zawiasach (Rejon Elektreński).
Zadanie własne Stowarzyszenia.

32. DNI ROTMISTRZA WITOLDA PILECKIEGO

W maju 2022 roku odbyły się IX WROCŁAWSKIE DNI Z ROTMISTRZEM PILECKIM. W ramach zadania zrealizowano kilka inicjatyw. Na nasze zaproszenie przybył do Wrocławia pan Jarosław Wróblewski – autor książki na temat Witolda Pileckiego. Po spotkaniu z panem Wróblewskim odbyła się promocja Jego książki. W internecie zorganizowaliśmy kampanię edukacyjną poświęconą pamięci Rotmistrza Witolda Pileckiego. W ramach obchodów grupa młodzieży z Dolnego Śląska wyjechała z nami do Warszawy, na wycieczkę śladami Rotmistrza Pileckiego. Wyjazd był dla nich nagrodą za zajęcie czołowych miejsc w różnych konkursach historycznych. Na Placu Wolności we Wrocławiu grupa kilkudziesięciu członków i wolontariuszy Stowarzyszenia Odra-Niemen zorganizowała projekt ułożenia znaku Polski Walczącej w barwach biało-czerwonych. Zostało to sfotografowane przez fotografa z dachu Narodowego Centrum Muzyki. Ostatnim elementem obchodów był wieczór, w rocznicę śmierci Rotmistrza, 25 maja 2022 roku. Wieczorem odbył się uroczysty apel pamięci. W zadaniu wzięli udział członkowie i wolontariusze Stowarzyszenia oraz inne osoby, które pojawiły się w tym dniu przed Pomnikiem Bohatera.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

33. UDZIAŁ W FESTIWALU NIEPOKORNI-NIEZŁOMNI-WYKLĘCI W GDYNI

Jak w każdym roku, Stowarzyszenie w roku 2022 wzięło udział w Festiwalu NNW w Gdyni. W festiwalu wzięła udział duża grupa działaczy SON z Wrocławia, Poznania oraz Lublina,

wraz z dużą reprezentacją Zarządu Głównego organizacji. SON prowadziło również podczas festiwalu namiot z ekspozycją obrazów, kwartalników stowarzyszenia oraz książek i materiałów historycznych. W ramach festiwalu odbył się również pokaz filmu Stowarzyszenia Odra-Niemen na temat Lidii Lwow-Eberle oraz promocja albumu na Jej temat.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

34. NOC MUZEÓW W STOWARZYSZENIU ODRA-NIEMEN

W ramach projektu zorganizowaliśmy w biurze organizacji salę muzealną, poświęconą żołnierzom pierwszej i drugiej konspiracji II Wojny Światowej. W ramach Nocy Muzeów w biurze odbyły się pokazy filmowe. Przygotowano i uruchomiono instalację dźwiękową poświęconą Rotmistrzowi Witoldowi Pileckiemu. Zorganizowano spotkanie historyczne dla uczniów. W biurze umieszczono również wystawę na temat dawnych Kresów Wschodnich RP.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

35. KWESTA NA CMENTARZACH NA RZECZ DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZANEJ Z ŻOŁNIERZAMI WYKLĘTYMI

Podczas dni na przełomie października i listopada 2022 roku Stowarzyszenie Odra-Niemen przeprowadziło zbiórkę pieniężną na dolnośląskich Cmentarzach na rzecz działalności związanej z kultywowaniem pamięci o Żołnierzach Wyklętych. Oprócz tego zbiórkę zorganizowała również grupa członków i wolontariuszy Stowarzyszenia na cmentarzach w innych regionach Polski, gdzie nasza organizacja posiada swoje oddziały. W zbiórce wzięła udział grupa działaczy i wolontariuszy Stowarzyszenia, a także grupy harcerzy. W ramach zbiórki zebrano znaczną kwotę, która zostanie przeznaczona na promocję tematu Żołnierzy Niezłomnych. Zbiórkę przeprowadzono w ramach zadania Rodacy-Bohaterom.

Oprócz tego Stowarzyszenie prowadziło również kilka zbiórek pieniężnych na portalach internetowych. Były one organizowane np. na pomoc Polakom na Białorusi i Ukrainie.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

SPRAWY ORGANIZACYJNE

W obszarze członkowskim Stowarzyszenie odnotowało kolejny rok rozwojowy. W ciągu roku 2022 do Stowarzyszenia zostało przyjętych znaczna ilość kolejnych członków zwyczajnych. Oznacza to, że na dzień 31 grudnia 2022 roku liczba członków stowarzyszenia – we Wrocławiu, Poznaniu, Krakowie, Lublinie, Białymstoku, Lwowie, Opolu, na Mazowszu i w Rzeszowie - wynosiła 430 osób. W roku 2022 zmarło również kilku bardzo znaczących dla organizacji przedstawicieli środowisk Kombatanckich, Żołnierzy Wyklętych i Ich Rodzin, z którymi byliśmy mocno związani – m.in. Konstanty Kopf, Jerzy Oboron, Marian Markiewicz, Adam Gajda, Bogdan Lipnicki, Sergiusz Papliński, Ireneusz Hurynowicz, Józef Nowik, Zdzisław Lepionka, Jerzy Widejko oraz wielu innych Kombatanatów z Dolnego Śląska i innych regionów Polski.

Jednocześnie z dużym wzruszeniem odnotowujemy wiele uroczystości urodzinowych, w których wzięliśmy udział. Były to urodziny m.in. pani Barbary Sowcy, Heleny Kamerskiej, Wandy Kiałki czy Aleksandry Adamczyk.

W roku 2022, po raz kolejny Stowarzyszenie skorzystało z możliwości uzyskania dofinansowania z tytułu odpisu podatkowego – tzw. 1%. Wpływy z tego tytułu wyniosły 50.322,75 PLN. Zostały one w 100% przeznaczone na działalność statutową – realizację projektów własnych Stowarzyszenia lub wkłady własne do projektów dotowanych. Akcja związana z pozyskaniem środków z 1% była w 2022 roku stosunkowo duża, a pozyskana kwota większa od kwoty z roku poprzedniego.

Przychód za 2022 rok z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wyniósł 125.096,84 zł. Dochody z tytułu działalności gospodarczej zostały w całości przeznaczone na poczet działalności statutowej Stowarzyszenia.

Przez cały 2022 rok Stowarzyszenie użytkowało jednego busa towarowego, stanowiące własność stowarzyszenia oraz busa osobowego, leasingowanego z firmy Idea Getin Leasing. Oprócz umowy leasingowej zawarta była również umowa na reklamę firmy Idea Getin Leasing na busie. Obie umowy

były na podobne kwoty pieniężne, co oznacza, że de facto korzystaliśmy z busa marki Ford Transit Custom za niewielką opłatą. Drugi bus towarowy został sprzedany.

Członkowie Stowarzyszenia Odra-Niemen prowadzili w roku 2022 działalność w oddziałowych Komitetach Ochrony Pamięci, Walk i Męczeństwa przy Instytucie Pamięci Narodowej. Osoby zasiadające w poszczególnych Komitetach zostały powołane przez Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej. W Komitecie w Lublinie zasiadają Małgorzata Kusz i Władysław Maławski, natomiast w Komitecie we Wrocławiu działa Eugeniusz Gosiewski.

Stowarzyszenie Odra-Niemen i jego członkowie w roku 2022 aktywnie włączyli się w działania wspierające rozwój Federacji Patriotycznej. Jest to federacja, powołana w roku 2020, zaś rok 2022 był pierwszym rokiem intensywnego działania federacji. Federacja zrealizowała w roku 2022 pierwsze projekty, na łączną kwotę przychodu bliską miliona złotych.

W pozostałych kwestiach organizacyjnych istotnych zmian – w stosunku do roku 2021 – nie odnotowano.

PODSUMOWANIE

Rok 2022 w działalności Stowarzyszenia Odra-Niemen był kolejnym rokiem stabilnej, znaczącej wartości we wszystkich aspektach:

- finansowym – wartości uzyskanego przychodu,
- liczby realizowanych działań i projektów,
- ilości członków, współpracowników i wolontariuszy, biorących udział w działaniach organizacji,
- innych aspektów działalności.

Wiele projektów było kontynuowanych w stosunku do działań w roku 2022, wiele będzie również kontynuowanych w roku bieżącym. Buduje to ciągłość działań Stowarzyszenia i zwiększa wiarygodność w oczach Darczyńców i Beneficjentów działań.

Za zgodność z oryginałem

 Podpisano przez/ Signed by:
ILONA
GOSIEWSKA
Data/ Date: 11.10.2025 13:38
mSzafir